

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 20-07-66731 פלונית נ' פלוני

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

מספר בקשה: 1

בפני כבוד הרשמת הבכירה ציפי כהן אביטן

מבקשת פלונית

נגד

משיב פלוני

החלטה

בקשה למתן צו איסור דיספוזיציה ביחס לדירה הרשומה ע"ש המשיב, המצויה ברחוב XXX (להלן: "הדירה").

רקע עובדתי ודיוני:

מכתב התביעה, מהבקשה ומהתגובה עולה הרקע העובדתי כדלקמן:

1. המבקשת והמשיב נישאו זל"ז כדמו"י ביום 1.12.2008. לבני הזוג 5 ילדים, אשר כולם קטינים.

2. ע"ש המשיב דירה ב-XXX, אשר נרכשה על ידו בשנת 2007- טרם נישואי הצדדים, המושכרת כיום תמורת הסך של 5,700 ₪ בחודש.

ע"ש המבקשת וילה ב-YYY (להלן: "הוילה ב-YYY")
לצדדים מגרש ב-ZZZ הרשום ע"ש שני הצדדים (להלן: "המגרש ב-ZZZ").

3. התובענה שבתיק זה עניינה תובענה רכושית, אשר הוגשה ע"י המבקשת כנגד המשיב.

במסגרת תובענה זו עותרת המבקשת למתן פסק דין הצהרתי, לפיו הדירה שייכת לשני הצדדים בחלקים שווים, וליתן פסק דין לפירוק השיתוף בדירה. לחלופין, השבת מחצית שווי ההשבחה בדירה ממועד הנישואין. עוד עותרת המבקשת לאיזון משאבים בין הצדדים.

4. סמוך להגשת התביעה הגישה המבקשת, ביום 31.7.2020, הבקשה למתן צו איסור דיספוזיציה ביחס לדירה ב-XXX.
5. בהחלטתי מיום 2.8.2020 נתבקשה תגובת המשיב לבקשה, תוך שהוריתי על שמירת המצב הקיים ואיסור דיספוזיציה ביחס לדירה ב-XXX, עד למתן החלטה אחרת, אשר תינתן לאחר קבלת תגובת המשיב.
6. לאחר שהוגשו תגובת המשיב ותשובת המבקשת נקבע דיון במעמד הצדדים ליום 31.8.2020, אשר נדחה בהסכמת הצדדים ליום 15.9.2020. בדיון, אשר התקיים ביום 15.9.2020, נחקרו הצדדים על תצהיריהם ונשמעו סיכומים בע"פ.

המסגרת הנורמטיבית:

7. הנטל לשכנע את בית המשפט בחיוניות הטלת סעד זמני ובהתקיימם של התנאים למתן הסעד מוטל על מבקש העיקול.
(ר': רע"א 8420/96 מרגליות נ' משכן בנק הפועלים למשכנתאות פ"ד נ"א (3) 789).
8. התנאים למתן סעד זמני קבועים בתקנות סדר הדין האזרחי התשמ"ד – 1984 (להלן: "התקנות"), ואלו הם:
 - א. קיומן של ראיות מהימנות לכאורה לקיומה של עילת תביעה (תקנה 362(א) לתקנות).
 - ב. קיומן של ראיות מהימנות לכאורה לחשש סביר שאי מתן הצו יכביד על ביצוע פסק הדין (תקנה 374(ב) לתקנות)
 - ג. מאזן הנוחות ומידתיות (תקנה 362(ב)(1) לתקנות)
 - ד. שיקולי יושר, ביניהם תום לב ושיהוי (תקנה 362(ב)(2) לתקנות).

טרם מתן סעד זמני, על בית המשפט לבחון, אם כן, קיומם של מספר תנאים. ראשית – באם עלה בידי מבקש הסעד להוכיח עילת תביעה רצינית המתבססת על זכות שלכאורה קנויה לו. שנית – על בית-המשפט לשאול את עצמו אם קיימים שיקולים שלא להעתר לבקשה, לרבות העדר יושר וניקיון כפיים.

שלישית-על בית-המשפט לבדוק את מידת הנזק העשוי להיגרם לכל אחד מבעלי הדין, אם ינתן או לא ינתן הצו. ולאזן בין אינטרס המבקש לקבלת סעד זמני מיידי לבין הפגיעה האפשרות במשיב (ע"א 5095/93 פ.א. ארבן בע"מ נ' גב' א.ג.ר שותפות לבניין ופיתוח, פ"ד מט(1), 730, רע"א 2826/06 שלמה אליהו אחזקות בע"מ נ' ישעיהו לנדאו אחזקות (1993) בע"מ (06.06.06)).

בפסיקה נקבע כי קיימת מעין "מקבילית כוחות" בין תנאים אלו, באופן בו הוכחת קיומו של אחד התנאים בעוצמה חזקה, מאפשרת הוכחת קיומו של התנאי האחר בעוצמה נמוכה יותר, על-מנת לעבור את הרף הדרוש לשם קבלת הסעד הזמני {ראה למשל: רע"א 706/09 קופת חולים מאוחדת נ' המרכז הכירורגי ירושלים, (10.03.09)}; רע"א 6455/14 אחים עופר הנדסה ופתוח בעמ' נ' פירון חברה להשקעות ופיתוח בעמ', (11.02.15)).

דיון והכרעה:

ראיות מהימנות לכאורה לקיומה של עילת תביעה:

9. אשר לשאלת קיומן של ראיות מהימנות לכאורה, לצורך מתן הסעד הזמני, די בכך שהתביעה אינה טרדנית וקיימת שאלה רצינית שיש לדון בה. "השאלה הראשונה שיש לדון בה נוגעת לטיב התביעה ולסיכוייה. לעניין זה, די בכך ש"הוכח שהתביעה אינה טרדנית, וקיימת שאלה רצינית שיש לדון בה" (י' זוסמן סדרי הדין האזרחי [8], בעמ' 616; ראו גם רע"א 2430/91 טיב טירת צבי, שותפות רשומה מקיבוץ טירת צבי, עמק בית שאן נ' דליקטיב הקניון ואח' [פורסם בנבו] [1], בעמ' 228). בשלב זה של בקשה לסעד זמני, אין צורך לפסוק באורח סופי בדבר צדקתו של מי מן הצדדים... דומה כי יש בטיעונים של המבקשים כדי להעלות שאלות ממשיות הראויות לדיון והכרעה". (רע"א 7139/96 טריגוב נ' "טפחות" בנק למשכנתאות לישראל בע"מ, פ"ד נא(2) 661). בשלב זה כל שעל מבקש הסעד הזמני להוכיח הוא כי לא מדובר בתביעה משוללת יסוד.

יחד עם זאת, נקבע בפסיקה כי:

"עם חקיקת חוק יסוד כבוד האדם וחירותו שהכיר בזכות הקניין כזכות חוקתית, על בית המשפט לייחס חשיבות רבה יותר מבעבר לאיכותן של הראיות הבאות לתמוך בבקשת העיקול ובכמותן..." (רע"א 5937, 5935/97 רוני סיני ו- 2 אח' נ' יעקב גלנץ ואח' פ"ד נב(1) 193, 197-198, (ע"א 8420/96 דן מרגליות נ' משכן בנק הפועלים למשכנתאות, פ"ד נא(3) 789,

10. כאן המקום להדגיש כי הקביעות שבהחלטה זו ניתנות במלוא הזהירות, בהתחשב באופיו של ההליך שבפני ובשלב בו מצוי בירורה של התובענה דנן, ואין בהן כדי לקבוע מסמרות לעניין התביעה לגופו של עניין אשר עתידה להתברר בפני המותב הדן בתיק.

11. במסגרת כתב התביעה פירטה המבקשת את הרקע להגשת תביעתה ביחס לדירה ב-XXX.

עפ"י הנטען בכתב התביעה, הדירה נרכשה ע"י המשיב טרם נישואי הצדדים, כאשר הנכס הושבח במהלך חיי הנישואין מ"הפול המשפחתי", המבקשת היא זו אשר הייתה אחראית על ניהול השכירויות ביחס לדירה, כאשר דמי השכירות נכנסו לחשבון המשותף, למעט בעיתות סכסוך בין בני הזוג כ"אמצעי לחץ" מצד המשיב. לטענת המבקשת בכתב התביעה, הנכס לא נרשם על שמה מסיבות שאינן קשורות לשיתוף בין הצדדים וכי כראיה הוילה בYYY- נרשמה ע"ש המבקשת בלבד, על אף שנרכשה ע"י שני הצדדים.

12. בשים לב למועד נישואי בני הזוג (לאחר שנת 1974) חל עליהם משטר איזון המשאבים מכח חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1993. (להלן: "החוק").

סעיפים 4-5 לחוק קובעים כדלקמן:

- 4" אין בכריתת הנישואין או בקיומם כשלעצמם כדי לפגוע בקנינים של בני הזוג, להקנות לאחד מהם זכויות בנכסי השני או להטיל עליו אחריות לחובות השני.
5. (א) עם התרת הנישואין או עם פקיעת הנישואין עקב מותו של בן זוג (בחוק זה – פקיעת הנישואין) זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, למעט –
- (1) נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין;
- (2) גימלה המשתלמת לאחד מבני הזוג על-ידי המוסד לביטוח לאומי, או גימלה או פיצוי שנפסקו או המגיעים על פי חיקוק לאחד מבני-הזוג בשל נזק גוף, או מוות;
- (3) נכסים שבני הזוג הסכימו בכתב ששוויים לא יאוזן ביניהם."

13. יחד עם זאת, הפסיקה הכירה, בנסיבות מסוימות, בשיתוף בן הזוג תוך "כוונת שיתוף ספציפית" בנכס מסוים אשר אינו בר איזון בהתאם לחוק, וזאת מכח הדין הכללי.

(לעניין סקירה בדבר משטרי הרכוש החלים ר' בהרחבה : פסק דינו של כב' הנשיא
השופט גביזון בתמ"ש (ב"ש) 11193-09-11 מיום 6.8.2013).

כאשר נקבע בפסיקה כי בעת בחינת השיתוף בנכס ספציפי, מתהפך נטל הראיה ומועבר
לכתפי הצד המבקש להוכיח קיומה של אותה כוונה ספציפית, לפיכך, על הצד הטוען
לשיתוף בנכס להביא בפני בית המשפט ראיות על נסיבות שניתן להסיק מהן אותה
כוונה לשיתוף בנכס הספציפי.

בפס"ד אבו רומי הבהירה כבוד השופטת שטרסברג – כהן כי :

"לא די בעצם קיומם של חיי נישואין משותפים, אף שהיו ממושכים, כדי לקבוע
שיתוף בדירת מגורים מכוח הדין הכללי. שאם תאמר כן, נמצאת מכניס בדלת
האחורית את חזקת השיתוף, שלשיטתי איננה חלה במקביל לחוק יחסי ממון.... על
מנת שתוקנינה זכויות בדירת מגורים הרשומה על שם בן זוג האחד לבין הזוג האחר,
על האחרון להראות נסיבות עובדתיות, נוסף על עצם קיום הנישואין, שמהן ניתן
להסיק- מכוח הדין הכללי- הקניית זכויות בדירת מגורים"
(רע"א 8672/00 אבו רומי נ' אבו רומי, פ"ד נו (6) 175).

יחד עם זאת, נקבע כי כאשר הנכס החיצוני הינו דירת המגורים, המהווה נכס משפחתי
מובהק, ואף הוגדרה לא אחת בפסיקה כ"גולת הכותרת של חזקת השיתוף" (ע"א
806/93 הדרי נ' הדרי, פ"ד מח(3) 685, 690) או כ"נכס המשמעותי ביותר של בני הזוג
ולעיתים אף היחיד" (עניין אבו רומי, בעמ' 183; בע"מ 5939/04 פלוני נ' פלונית פ"ד
נט(1) 665, 670), מבחינת נטל ההוכחה "יש טעם להקל על בן הזוג הטוען לבעלות
משותפת בדירת המגורים כאשר זו רשומה רק על שם אחד מהם". (רע"א אבו רומי נ'
אבו רומי פד"י נו (6) 175, בעמ' 183, ובע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני
(26.12.2012)). וזאת, גם במקרים בהם דירת המגורים הובאה לנישואין על ידי אחד
מבני הזוג (ע"א 7687/04 ששון נ' ששון, פ"ד נט(5) 596, 615 (2005); בע"מ 4951/06
פלוני נ' פלונית (14.6.2006)).

**כב' השופט י. דנציגר בבע"מ 1398/11 בסעיפים 16-17 לפסק הדין, ציין כי בנוסף
לקיומם של חיי נישואין משותפים ממושכים יש להראות נסיבות עובדתיות נוספות
אשר יוכיחו כוונת שיתוף מכוח הדין הכללי, וכי על המבקש זאת מוטל להוכיח "מעבר
לקיומן של חיי נישואין משותפים, אף אם ממושכים – קיומו של "דבר מה נוסף"
שיעיד על כוונת שיתוף בנכס הספציפי. מעיון בפסיקה עולה כי במרבית המקרים
בהם קיבלו בתי המשפט את טענת השיתוף, הוכח כי בוצעו השקעות כספיות בנכס**

מצדו של בן הזוג הטוען לשיתוף והשקעות אלה היוו דבר מה נוסף המעיד על כוונת השיתוף".

בפסק הדין האמור פירט כב' השופט עמית את הפרמטרים אשר יש להביא בחשבון כאשר דנים בשאלה אם להכיר בשיתוף ספציפי, ובהם: האם הדירה הובאה על ידי אחד מבני הזוג לנישואין (כמו במקרה דנן) או נרכשה על ידי אחד מבני הזוג לאחר הנישואין, האם הדירה נתקבלה בתקופת הנישואין מכוח ירושה או מתנה, האם גם לבן הזוג השני יש דירת מגורים או נכס חיצוני אחר שהביא עמו לנישואיו ואשר נותר רשום על שמו, אורך התקופה בה הדירה הייתה רשומה על שם אחד מבני הזוג ומספר השנים בהם התגוררו בני הזוג בדירה (ככל שהתקופה קצרה יותר נדרשת מידה רבה יותר של הוכחה לשיתוף בדירה), אורך חיי הנישואין עד לקרע או עד לגירושין (ככל שתקופת הנישואין קצרה יותר נדרשת מידה רבה יותר של הוכחה לשיתוף בדירה), האם ניטלה הלוואה בגינה נרשם משכון/משכנתא על הדירה, ואשר שולמה לאורך השנים על ידי בני הזוג במשותף, שיפוף מסיבי או תוספת בניה מהותית שמומנה על ידי שני בני הזוג, התנהגות הצדדים - אווירה כללית של שיתוף ושל מאמץ משותף, נסיבות ספציפיות נוספות כגון יצירת מצג בפני בן הזוג השני.

יוער כי כב' השופט עמית ציין כי אין המדובר ברשימה סגורה וכי "כל מקרה יידון לגופו".

14. במקרה דנן, ולאחר שעיינתי באשר הובא בפני ולאחר ששמעתי את עדויות הצדדים, סבורני כי המשוכה שעל המבקשת לעבור על מנת להוכיח כוונת שיתוף ביחס לדירה ב-XXX הינה גבוהה למדי וכי הנטל המוטל עליה הינו כבד.

ראשית, אין חולק כי הדירה נרכשה טרם הצדדים הכירו וכי אינה מהווה דירת מגורים של בני הזוג.

זאת ועוד, המבקשת לא הראתה כי הדירה עברה שיפוף מסיבי במהלך הנישואין. כאשר מחקירתה הנגדית עולה כי השיפוף בדירה הסתכם ב"צבע מספר פעמים", "קנינו ביחד מקלחון", "תיקנו ביחד מזגן" וכן שכרו עו"ד לצורך הליך משפטי כנגד "שוכר שעקץ אותנו" (ר': בעמ' 2 לפרו' שורות 15-7).

כאשר, מנגד, אישרה המבקשת כי מימון אחזקת הדירה נעשה מהחשבון המשותף כאשר דמי השכירות אף הם הופקדו בחשבון המשותף (ר': בעמ' 2 לפרו' שורות 21-22).

בעניין זה יוער כי המבקשת עצמה ציינה בכתב התביעה (סעיף 15ה) כי בעיתות סכסוך המשיב חדל מלהפקיד את דמי השכירות בחשבון המשותף. לטעמי, הדבר אינו מתיישב עם טענתה של המבקשת בדבר כוונת השיתוף.

לא ניתן אף להתעלם מכך כי במהלך הנישואין, ומזה כ-12 שנה, נמנע המשיב מלרשום את המבקשת כבעלת מחצית הזכויות בדירה.

חשש סביר להכבדה על ביצוע פסק הדין:

15. לאחר שעיינתי בכתב תביעה, בכלל המסמכים שהגישו הצדדים ובטענותיהם מצאתי כי לא עלה בידי המבקשת להוכיח קיומן של ראיות מהימנות לכאורה לחשש להכבדה על ביצוע פסק הדין.

16. ראשית, המבקשת לא הראתה כי ישנו חשש שהמשיב יבצע דיספוזיציה ביחס לדירה ב-XXX, ככל שלא ינתן הצו.

אף אם נניח כי יש בעצם הסכסוך בין בני הזוג כדי להצביע על קיומו של יסוד ההכבדה, באם נבחן את מכלול הנכסים של בני הזוג, לא מצאתי כי יש באי מתן הצו כדי להכביד על ביצוע פסק הדין.

המבקשת בכתב התביעה עותרת לפסק דין הצהרתי ביחס לדירה ב-XXX ולפירוק השיתוף בה.

כפי שיפורט להלן (בפרק "מאזן הנוחות") אף אם יבצע המשיב דיספוזיציה ביחס לדירה ב-XXX, עדיין תוכל המבקשת לפרוע חלקה ביחס לזכויות בדירה, ככל שתביעתה תתקבל, מתוך חלקו של המשיב ביתר הנכסים.

בעניין זה, לא מצאתי לקבל טענת ב"כ המבקשת כי המדובר בתביעה לבעלות ביחס לדירה ולכן אין להתחשב ביתר הנכסים, וזאת בשים לב כי המבקשת עותרת בכתב התביעה אף לפירוק השיתוף בדירה, ולא לפסק דין הצהרתי בלבד. דהיינו, לקבלת שווי מחצית הזכויות בנכס (או לחילופין, מחצית שווי ההשבחה).

מאזן הנוחות:

17. גם מקום בו מצא בית המשפט כי קיימות ראיות מהימנות לכאורה לקיומה של עילת תביעה ולחשש סביר להכבדה על ביצוע פסק הדין, נדרש הוא לבחון מידתיות הטלת הסעד הזמני תוך בחינת הנזק שייגרם למבקשים מקום בו לא יינתן הצו לעומת הנזק שייגרם למשיב כתוצאה ממתן הצו.

כמו כן על בית המשפט לבחון האם הסעד הוא צודק וראוי בנסיבות העניין.

18. לאחר שעיינתי באשר הובא בפני ובבואי לבחון מידתיות הטלת הסעד הזמני תוך בחינת הנזק שייגרם למבקשת מקום בו לא יינתן הצו לעומת הנזק שייגרם למשיב כתוצאה ממתן הצו, שוכנעתי כי הנזק שעלול להיגרם למשיב מקום בו ינתן הצו המבוקש הינו גבוה מהנזק העשוי להגרם למבקשת.

נוכח קביעתי בדבר המשוכה הגבוהה העומדת בפני המבקשת להוכחת תביעתה ביחס לדירה ב-XXX נראה כי, אף בעת בחינת מאזן הנוחות הכף נוטה לזכות הקניינית של המשיב.

19. בעניין זה לא ניתן להתעלם מהנכסים הנוספים שברשות הצדדים. כאמור, הזכויות בוילה בYYY רשומות ע"ש המבקשת בלבד, כאשר, אף לשיטתה, המדובר בנכס משותף לצדדים. כמו כן, לצדדים מגרש בבעלות משותפת. טענת המשיב כי שווי הווילה בYYY עומד ע"ס כ-2,400,000 ₪ (כאשר יתרת המשכנתא, עפ"י הנטען בכתב התביעה, עומדת ע"ס של כ-400,000 ₪) וכי שווי המגרש עומד על סך שלא פוחת מ-800,000 ₪, לא נסתרה והמבקשת לא הציגה ראשית ראיה לעניין שווי הנכסים. כאשר, מנגד, המבקשת בתשובתה מיום 12.8.2020 העריכה את שווי הדירה בכ-2,500,000 ₪. עולה, אם כן, כי אף אם לא יינתן צו, לא ייגרם נזק למבקשת, ככל שתביעתה ביחס לדירה ב-XXX תתקבל, שכן, תוכל להיפרע מזכויותיו של המשיב בנכסים הנוספים.

סוף דבר:

הבקשה למתן צו איסור דיספוזיציה נדחית בזאת. הצו שניתן ביום 2.8.2020 מבוטל.

בנסיבות העניין, ועל מנת שלא להחריף הסכסוך בין הצדדים, מצאתי לחייב את המבקשת לשאת בהוצאות המשיב בסכום מופחת של 1,500 ₪ בלבד.

ניתנה היום, ג' תשרי תשפ"א, 21 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

A handwritten signature in blue ink on a light blue rectangular background. The signature is stylized, starting with a large '3' and followed by several loops and a final flourish.

ציפי כהן אביטן, רשמת בכירה